

Průběžný úkol č. 1 – pozorování

Vendula Křivá 427373

Červená- moje poznámky, myšlenky, které ve mně situace vyvolává

Pro pozorování jsem zvolila Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Brně, v době, kdy v kostele probíhá mše.

Pondělí, 12:15

Do kostela přicházím o patnáct minut dříve, než má začít mše. Uvnitř kostela je přítomí, chladno a ticho. Jedná se o velký otevřený prostor, který je dobře přehledný. V tuto chvíli nejsou v kostele žádní lidé, jdu si tedy prohlédnout všechny sochy a oltáře. Tento kostel má poměrně bohatě zdobený interiér a několik oltářů- jeden hlavní v přední části a dva po stranách u východů z kostela. Na oltáři v zadní části, po levé straně poznávám sochu Panny Marie.

Do kostela vchází starší žena, poklekne, pokřičuje se a jde se usadit do lavice. Já se přesouvám do zadní části kostela, kde si stoupnu ke zdi, abych byla co nejméně nápadná a tak proto, abych měla co nejlepší výhled na celý kostel a mohla lépe sledovat průběh mše. **(Nikdy dříve jsem mši neviděla, nevím přesně, jak probíhá.)** Vytahuji zápisník na poznámky a propisku a čekám, co bude dál.

Do začátku mše zbývá pár minut a kostel se pomalu začíná plnit lidmi, někteří jsou oblečeni slušně-čisté oblečení, zahalující, někteří další lidé jsou naopak oblečeni naprosto běžně a každodenně, jako by si z ulice na mši odskočili náhodně. **(V dnešní době se již zřejmě ve slušnějším lepším oblečení chodí do kostela pouze v neděli nebo o nějaké zvláštní příležitosti, přesto mne to překvapilo)** Někteří lidé mají velmi barevné oblečení a jeden muž si na hlavě dokonce nechává nasazenou baretku což mne velmi překvapuje.

Věk příchozích byl k mému překvapení také velmi různorodý. **(Očekávala jsem především lidi v důchodovém věku a to nejen díky tomu, že je to něco, co se dodržovalo převážně v dřívějších letech, ale také proto, že málo který pracující člověk má čas v tuto hodinu navštěvovat kostel.)** Lidé v důchodovém věku byli zastoupeni nejhojněji, poměrně velká skupina byli ale také lidé odhadem mezi 20 – 35 rokem, Lidí, kterým by mohlo být 40- 55 bylo nejméně. Jedna žena přišla s dítětem, kterému mohly být tak 2-3 roky.

Rozdílný bylo i chování jednotlivých lidí, někteří si po příchodu pouze našli nějaké místo k sezení či stání. Jiní se ve stoje pokřičovali, nebo naznačili při křížování podřepnutí. Mnozí lidé s klekali na jedno koleno a křížovali se. Ti, kteří křížováním při vstupu do kostela netrávili příliš času, se většinou křížovali čelem k hlavnímu oltáři v přední části. Někteří lidé, byla jich ale menší část, přistoupilo k některému z bočních oltářů a tam se pomodlilo nebo pokřičovalo. Více jich chodilo k oltáři na levé straně, kde je vyobrazena Panna Marie. K Panně Marii se také častěji modlily ženy než muži. **(Zde mne napadá, zda ze to proto že, žena ženě by měla lépe rozumět, nebo proto že tento kostel je jí zasvěcen.)** Dokud byla volná místa k sezení, lidé mířili automaticky tam, ti, ne které místo nezbylo stáli v zadní části tak jako já. Tři starší lidé – dvě ženy a jeden muž, měli velké obtíže s chůzí, používali francouzské hole a přesto i když jim to činilo velké problémy, poklekli před oltářem, trvalo jim to velmi dlouhou dobu se do kleku dostat a poté ještě vstát, ale neodpustili si to. **(Ač by se v kostele předpokládala nějaká větší solidarita a „pomoc bližnímu“ nikdo se paní na pomoc nezeptal, lidé pouze přihlíželi, nechtěla jsem narušit autentičnost situace tak jsem chvíli vyčkala, zda nkdo**

zareaguje a paní kteá měla se vstáváním opravdu velké problémy pomoc nabídla, ta ale odmítla že to je v pořádku že to zvládne.)

Přišli kněží a začala mše, během které se lidé nechovali jako jednotlivci nijak zvláštně. Všichni dbali pokynů kněze a opakovali po něm verše, neustále vstávali a opět si sedali. (Na mne tyto okamžiky působily opravdu velmi silně, protože jsem nikdy nevnímala křesťanskou víru jako různé jiné vyznání, o kterých vidíme v televizi dokumenty, nepřišlo mi, že by ji lidé u nás tolik prožívali. Mše v kostele a to, jak lidé na slova kněze reagovali, mne zaskočilo a působili na mne jako nějaká zfanatizovaná sekta bez vlastního myšlení, lidé se chovali jako roboti, které kněz ovládal. Velmi zvláštní je sledovat moment, kdy se jednotlivci mění v dav.) Tato část, ač se jednalo o to, kvůli čemu všichni přišli, pro mne jako pro pozorovatele byla méně zajímavá nebo jednodušší, protože každý dělal to co má a nikdo se nijak více neprojevoval.)

Začala jsem se opět rozhlížet po interiéru a narazila jsem na zvláštní obrazovku, nebo jakousi elektronickou tabulku, která ukazovala nějaká čísla, která se postupně měnila. Tento předmět dle mého názoru působil velmi rušivým dojmem v tomto historickém interiéru. (Později jsem se dozvěděla že tabulka ukazuje čísla veršů či žalmů, které zrovna farář probírá.) Podobně rušivé byly i nevkusné vybledlé umělé květiny u oltářů a umělé svíčky na baterky, které měl kněz před sebou.

Malé dítě zmíněné výše začalo být hlučné, rozčilovalo se. Matka dítě položila z naruče na zem a začala hrát s dítětem hru „kuk“ kdy se dítě schovávalo za áčkovou ceduli uvnitř kostela a vykukovalo na matku a hlasitě se smálo její reakci. Přítomní lidé většinou s našťvaným výrazem pokukovali po narušitelích atmosféry a ticha ale nikdo je nenapomenul. Některé ženy se na dítě občas usmály. (Překvapilo mne že někdo může takto beztrestně rušit něco, co působí tak důležitě, může rušit pouze dítě, protože jemu je to prominuto?)

Na zdech kostela jsou v různých místech umístěny kasičky na peníze, na pomoc kostela. Přesto během mše několik kněžích obchází návštěvníky s ošatkami a vybírají peníze na kostel, o příspěvcích tvrdí že jsou dobrovolné, když ale jako jediná nepřispějí ani korunou, postarší kněz se na mne velmi zle zamračí.

Během mše na mne někteří lidé divně pokukují, že si stále něco zapisují do deníčku. Po zkončení mše se na mne otočí starší muž a natahuje ke mně ruku, Ucuknu, protože nevím co se děje a jako první mne napadá, že mi chce vzít můj zápisník a přečíst si co do něj celou dobu píšu. Rozhlédnu se a vidím, že lidé si podávají ruce a ruku mu tedy taky podám a on se začne rozčilovat. Vynadá mi, že ani nevím, že se v kostele podává ruka a že to bych si měla do toho deníčku zapsat. Na pánova slova příliš nereaguji, nechci na sebe strhávat pozornost. Lidé odcházejí a kostel se pomalu vyliďňuje. Někteří se křížují i při odchodu.

Po hodině se na místo vracím a dalších 20 minut zde pozoruji. Poznatky jsou podobné jako v době před začátkem mše, pouze se zde pohybuje výrazně menší množství lidí. Lidé se zde střídají, většinou 1-3 lidé zároveň v kostele. Křížují se některým z výše zmíněných způsobů a buď odcházejí ihned, nebo se chvíli posadí.

Shrnutí:

Moje pocity a co mne překvapilo, jsem červenou barvou rovnou připsala ke konkrétním částem pozorování. Trochu mi dělalo problém, vnímat všechno kolem a stíhat to zapisovat, ve chvílích, kdy

se kolem mě objevilo větší množství lidí. Moje přítomnost dle mého názoru průběh mše nijak nenarušila, pozornost mi věnovalo pouze pár lidí, kteří stáli nejbliže ke mně. Většina si mé přítomnosti vůbec nevšimla.